

עמ"ת 54472/02/17 - חיים ברק כהן, ערן ורד וייס, יגאל רמבם, משה מנקין נגד פרקליטות מחוז תל אביב פלילי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עמ"ת 54472-02-17 כהן ואח' נ' פרקליטות מחוז תל אביב פלילי

לפני כבוד השופט גרשון גונטובניק

העוררים

1. חיים ברק כהן

2. ערן ורד וייס

3. יגאל רמבם 4. משה מנקין

ע"י ב"כ עו"ד ברק כהן

נגד

המשיבה

פרקליטות מחוז תל אביב פלילי

ע"י ב"כ עו"ד זוהר דולב

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט קמא (כב' השופט **קורנהאוזר**), שהטיל תנאים מגבילים על העוררים (הרחקה מרחק של כ-500 מטרים מעדי התביעה באישומים הראשון והשני, וכן מבני משפחותיהם; איסור יצירת קשר, ישיר או עקיף, עם אחד מעדי התביעה באישומים הראשון והשני, וכן עם בני משפחותיהם; וחתימה על ערבות עצמית בסך 4,000 ₪ של כל אחד מהעוררים, כדי להבטיח תנאים אלה).

1. המבקר באולמות המעצרים יחשוב שמדובר בתנאים של מה בכך. במבט ראשון הם מחווירים אל מול אלה הנשלחים למעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח; מול אלה שמוטל עליהם פיקוח אלקטרוני; מול אלה המבקשים "חלונות התאווורות" ממעצרי הבית בו הם שוהים; ואשר נדרשים להיתר לפעולות פשוטות ויום יומיות וזאת במשך תקופות בנות חודשים ואף שנים.

אלא שהמבט הראשון מטעה. ערר זה מעורר את המתח - במלוא עוזו - שבין חופש הביטוי לבין גבולותיו; הוא מעורר את השאלה - במלוא כובד משקלה - של לגיטימיות הנקיטה בצעדים פליליים נגד מי שנטען כלפיהם כי חצו את הקווים האדומים הסבים סביב מחאה חברתית.

לא בכדי ציין מר ברק כהן (להלן: **העורר**), שטען בשמו ובשם שלושת העוררים האחרים בבית המשפט קמא, כי "**נדמה לי שזה היה הטיעון הארוך ביותר שהשמעתי**" (פרוטוקול מיום 22.3.17, בעמ' 4 ש.13). וגם בפניי הטיעון שטען - בשמו ובשם העוררים האחרים - לא היה מהקצרים. הוא נמשך על פני שתי ישיבות (ביום 22.3.17 וביום 29.3.17). בנוסף, הוגשה לעיוני, השלמת טיעון כתובה, וכן קלסר עב כרס ובו חומרי חקירה, מקבצי וידאו ומוצגים נוספים.

2. כבר בפתח הדברים מוצא אני חובה לציין לשבח את הטיעון של העורר ושל ב"כ המשיבה, עו"ד דולב, שהיה מקיף,



סדור ומעמיק.

ומכאן לערר עצמו, ותחילה לכתב האישום המשמש לו בסיס.

כתב האישום שהוגש נגד העוררים (ונגד נאשמים אחרים)

3. נגד ארבעת העוררים ונגד שלושה נאשמים נוספים הוגש כתב אישום לבית משפט השלום.

כתב האישום מציין כי העורר החזיק בחשבון בנק בבנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: **בנק לאומי**). לאור יתרת חובה, שהייתה קיימת בחשבון, החל הבנק בהליך נגדו. ניתן פסק דין לחובתו, והבנק החל בהליכי הוצאה לפועל לשם מימוש החוב. נציגי ההוצאה לפועל הגיעו לדירתו, אך לא נכנסו אליה משעה שהייתה סגורה. במקביל, פנתה בת זוגו של העורר לבית המשפט כדי לקבל סעד הצהרתי ולפיו מיטלטלין שונים בדירה שייכים לה, והכול כדי למנוע עיקולם. לפי כתב האישום, בנק לאומי הסכים לבקשתה, ובית המשפט הצהיר כמבוקש.

"בנסיבות האמורות [...] החליט [העורר] לפעול נגד מנכ"ל בנק לאומי - גב' רקפת עמינוח ובני משפחתה, ובהמשך אף נגד מנכ"ל בנק הפועלים בע"מ [להלן: **בנק הפועלים**] דאז - מר ציון קינן...כשהוא מאגד סביבו אחרים באמתלה כי מדובר בפעילות ציבורית אזרחית נגד ראשי מערכת הבנקאות בישראל" (פסקה 7 לחלק הכללי)[ההדגשה הוספה].

הנה כי כן, כתב האישום רואה במאבק כאמתלה, חרף הגדרתו על-ידי העוררים כמאבק ציבורי. לשם מימושה העורר והעורר מס' 2 הפעילו דף אינטרנט בפייסבוק וכן אתר שענה לשם "**באים לבנקאים**" על מנת "**שאלו ישמשו כפלטפורמה ליצירת קשר עם פעילים אפשריים לצורך הוצאת המאבק אל הפועל**" (פסקה 8 לחלק הכללי). האופן בו מומש מאבק זה הוליד כתב אישום מסועף הכולל חמישה אישומים.

4. **האישום הראשון** מייחס לחמישה נאשמים, ובהם ארבעת העוררים, קשר פלילי להטריד ולפגוע בפרטיות ראשי המערכת הבנקאית בישראל. על רקע זה:

(א) העורר הגיע, לעיתים עם מקצת הנאשמים האחרים, בשני מועדים שונים, סמוך לביתה של גב' רוסק-עמינוח (להלן: **המנכ"לית**) "**מתוך כוונה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותה של רקפת**" (פסקה 3 לאישום הראשון). העורר ונאשם אחר (שאינו עורר בהליך כאן) הגיעו סמוך לביתה כשהם מצוידים במגאפון ו"**הקימו שאון, בלי סיבה סבירה ובאופן שהפריע לתושבים במקום**". פעולות אלה פורסמו על ידי העורר והעורר מס' 2 באינטרנט "**כשהכל נעשה במטרה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותם של רקפת ובני משפחתה**" (פסקה 3(א) לאישום הראשון).

(ב) במועדים שונים, העורר יצר קשרים טלפוניים עם המנכ"לית ומקורביה "**באופן שהיה בו כדי להלך אימים, לפגוע בפרטיותם, להפחיד, להטריד, ליצור חרדה או להרגיז אותם שלא כדין**" (פסקה 4 לאישום הראשון). העורר תיעד עצמו בווידיאו כשהוא מבצע את השיחות האמורות עם המנכ"לית; הוא שוחח עם נציגת משרדו של בעלה של המנכ"לית; עם משרד עורכי הדין בו עבדה אחותה של המנכ"לית, ועם גורם קרוב נוסף. העורר תיעד שיחות אלה בווידיאו, והעלה אותן לאינטרנט.

(ג) העורר, נאשם נוסף והעורר מס' 4, הגיעו סמוך לביתה של המנכ"לית "**באופן שהיה בו כדי להלך אימים,**

להטריד ולפגוע בפרטיותה של רקפת ובני משפחתה (פסקה 6 לאישום הראשון). סמוך לכך הם פיזרו עשרות כרזות ברחובות הסמוכים, על גבי שמשות כלי רכב ובחצר בית הספר של בתה, עם תמונתה של המנכ"לית וכן הכיתוב **"ד' לא אשמה שאמא פושעת"** (ד' היא בתה של המנכ"לית). העורר הוא שהיה אחראי על הכנת הכרזות מבעוד מועד, **"בנסיבות שבהן הפרסום עלול להשפיל או לבזות"** (פסקה 7 לאישום הראשון).

ד) בסמוך לשנת 2015, על רקע בקשת המנכ"לית כי העורר יימנע מלערב את בנותיה הקטינות במאבק שניהל נגדה, **"גמלה החלטה בליבו של [העורר] להביא בדרך של איומים את רקפת והמערכת הבנקאית להמנע מלנקוט בהליכי הוצאה לפועל נגד ילדיהם של חייבים שונים"** (פסקה 8 לאישום הראשון). על רקע זה פרסמו העורר והעורר מס' 2 ברשת האינטרנט סרטון וידאו הממוען למנכ"לית ובו נראה ונשמע העורר שהוא מאיים שאם המערכת הבנקאית לא תחדל, תוך 30 ימים, מלנקוט בהליכי הוצאה לפועל נגד ילדיהם של חייבים שונים, יערב העורר את בנותיה הקטינות של המנכ"לית במאבק שהוא מנהל נגדה. **"על מנת לזרוע פחד ואימה ברקפת סיפר [העורר] בסרטון על אירוע שהתרחש, לדבריו, בילדותו, כשעשה שימוש במידע אודות נקודת חולשה של תלמיד אחר, באופן שהדבר הביא לכך שנפשו של התלמיד האחר צולקה"** (פסקה 8 לאישום הראשון). על פי כתב האישום פעילות זו עולה כדי סחיטה באיומים.

לאחר מכן, העורר התייצב עם אחר ליד בית הספר בו למדה בתה של המנכ"לית, כשהתקיימו שם לימודים, והחל לקרוא באמצעות מגאפון קריאות בגנותה של המנכ"לית **"כשהוא מקים במקום שאון, מתוך כוונה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותן של רקפת ו-ד"** (פסקה 8 לאישום הראשון). בהמשך פורסם צילום האירוע באינטרנט.

ה) העורר, נאשם אחר והעורר מס' 3 הגיעו למקום בו בנתה המנכ"לית בית מגורים חדש, ותיעדו עצמם במקום כשהם מבהירים שימשיכו בפעילות נגדה גם בביתה החדש, והעלו את הצילום לאינטרנט **"והכל במטרה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותם של רקפת ובני משפחתה"** (פסקה 9 לאישום הראשון). הם גם פרסמו צילום של האתר כפי שנראה מרחפן שהעלו לאוויר.

ו) כשנודע לעורר כי המנכ"לית צפויה להגיע לכנס של בנק לאומי בגני התערוכה בתל אביב הוא ניגש לרכבה, שהמתין בצומת מרומזר, והחל לקרוא בגנותה קריאות באמצעות מגפון **"במטרה להלך אימים על רקפת, להטריד אותה ולפגוע בפרטיותה"** (פסקה 11 לאישום הראשון). גם אירוע זה צולם בווידאו, והועלה לאינטרנט.

ז) המנכ"לית הגישה בקשה לבית משפט השלום בתל-אביב-יפו בשם שתי בנותיה, במסגרתו עתרה למתן צו למניעת הטרדה מאיימת נגד העורר, העורר מס' 2 ונאשם אחר. בית המשפט נעתר לבקשתה. או אז פרסמו העורר והעורר מס' 2 תיעוד וידאו באינטרנט, בו נראים העורר והעורר מס' 3 מסבירים לקהל שהצו אינו תקף כלפי הציבור הרחב, **"המוזמן להמשיך ולבצע פעולות הטרדה נגד בנותיה של רקפת, והכל מתוך כוונה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותם של רקפת ובני משפחתה"** (פסקה 12 לאישום הראשון).

ח) למעלה משנה לאחר מכן נעתר בית משפט השלום בתל-אביב-יפו לבקשת המנכ"לית והורה על מתן צו למניעת הטרדה מאיימת, האוסר על אחד הנאשמים להטריד אותה, ולהימנע מליצור קשר עמה ועם בני משפחתה, ולהימצא במרחק 200 מטרים ממנה. היה זה במעמד צד אחד, ונקבע מועד לדיון במעמד הצדדים.

העורר פרסם באינטרנט את מועד הדיון, ואמר כי הוא מייצג את הנאשם. הוא קרא לפעילים התומכים במאבק נגד ראשי המערכת הבנקאית לבוא לדיון "**מתוך כוונה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותה של רקפת**" (פסקה 13(ב) לאישום הראשון). גם העורר מס' 2 ו-4 התייצבו לדיון. בסוף הדיון (שהתקיים ביום 4.12.16) הורה בית המשפט כי הצו הזמני יעמוד בתוקפו עד מתן החלטה אחרת. המנכ"לית ושני אחרים צעדו לחניון, והעורר מס' 2 והעורר מס' 3 הלכו אחריהם וצעקו בגנותה של המנכ"לית "**מתוך כוונה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותה של רקפת**" (פסקה 13(ו) לאישום הראשון). קבוצת פעילים חסמה את כלי הרכב של המנכ"לית ומנעה ממנו לצאת את החניון, תוך שאחד הנאשמים (שאינו צד להליך בפניי) מפר את הצו השיפוטי שאך ניתן. כתוצאה מכך נמנעה האפשרות מבאי החניון לצאת אותו. העורר והעורר מס' 3 הגיעו למקום וצפו במתרחש. רק לאחר רבע שעה התאפשרה יציאת הרכב מהמקום. העורר מס' 2 צילם את האירוע והעלה אותו לאינטרנט.

ט) על רקע זה, ועל פי האישום הראשון, "**קשרו נאשמים 1-5 קשר להטריד ולפגוע בפרטיותם של ראשי מערכת הבנקאות בישראל, ובמסגרת הקשר האמור ביצעו נאשמים 1-5, כל אחד על פי חלקו, פעולות על מנת להוציא אל הפועל את התוכנית העבריינית, באופן שבו נאשם 1 סחט תוך שימוש באיומים את רקפת, הטריד אותה באמצעות מתקן בזק, פגע ביחד עם נאשמים 2-5 בפרטיותם של רקפת ומקורביה, הקים ביחד עם נאשמים 3-5 מהומה ועלבון במקום ציבורי לרבות תוך הקמת רעש בשעות אסורות ביחד עם נאשם 4 ופרסם ביחד עם נאשמים 3 ו-5 פרסום מזיק נגד בתה הקטינה ד'. כמו כן, במעשים האמורים לעיל התקהלו נאשמים 2, 5 ו-7 התקהלות אסורה ויצרו מטרד לציבור, כאשר נאשם 7 אף הפר הוראה חוקית ופגע בפרטיותה של רקפת**" (פסקה 14 לאישום הראשון).

בגין כל אלה יוחסו לנאשמים, ובהם העורר, עבירות שונות, ובהן "קשירת קשר לביצוע פשע (עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: **החוק**)); מהומה ועלבון ציבורי (עבירה לפי סעיף 194(א) לחוק); רעש באמצעות מכשירי קול (עבירה לפי סעיף 3(א) לתקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג - 1992); הגנת קטין מפני פרסומים מזיקים (סעיף 24(א)(1)(ה) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך - 1960; פגיעה בפרטיות (עבירה לפי סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981); סחיטה באיומים (עבירה לפי סעיף 428 רישא לחוק); והטרדה (עבירה לפי סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב - 1982).

5. **האישום השני** מתייחס לעורר ולעוררים מס' 2-3. הוא מתמקד במנכ"ל בנק הפועלים דאז מר ציון קינן (להלן: **המנכ"ל**). לפי האישום:

א) העורר יצר קשר טלפוני עם גיסתו של המנכ"ל, וניסה לברר את נכונות השמועה לפיה הוא היה מעורב באירוע אלימות; עוד יצר קשר עם חמתו, ניסה לברר נכונות השמועה לפיה היה מעורב באירוע האמור, "**על מנת למנוע מאירוע שכזה להישנות**" (סעיף 3(ב) לאישום השני). שיחה זו הוקלטה והועלתה לאינטרנט.

ב) העורר הגיע ליד בית עסק השייך לבנו של המנכ"ל, כשהוא מצויד במגאפון "**מתוך כוונה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותם של ציון ובנו**" (פסקה 4 לאישום השני). הוא "**הקים שאון, בלי סיבה סבירה ובאופן שהפריע לתושבי במקום**" (שם), וצילום האירוע הועלה לאינטרנט.

ג) העורר הגיע למסעדה בה סעד המנכ"ל "**הקים שאון, בלי סיבה סבירה ובאופן שהפריע לסועדים במסעדה, כאשר פנה בצעקות וגידופים בגנותו של ציון, מתוך כוונה להלך אימים, להטריד ולפגוע**

בפרטיותו של ציון (פסקה 5 לאישום השני). העורר תיעד את האירוע, והוא והעורר מס' 2 פרסמו אותו באינטרנט **"כשהכל נעשה במטרה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותו של ציון"** (שם).

ד) העורר והעורר מס' 2 נסעו ברכב עם אחר, והבחינו במנכ"ל כשהוא נוסע ברכב צמוד אליהם. הם נסעו אחריו, וכשעצר באדום, ירדו העורר והעורר מס' 2 מרכבם, ונגשו לרכב של המנכ"ל **"מתוך כוונה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותו"** (פסקה 6 לכתב האישום). העורר גידף את המנכ"ל, העורר מס' 2 תיעד הדברים, ושניהם פרסמו התיעוד באינטרנט.

ה) העורר והעורר מס' 4 צלמו עצמם כשהם פונים לציבור בבקשה לקבלת מידע אודות המיקום והמועד המתוכנן של חתונת בנו של המנכ"ל. העורר פגש את שר האוצר משה כחלון, שוחח עמו על אודות החתונה, וציין כי בכוונתו להגיע אליה. גם שיחה זו הועלתה לאינטרנט.

ו) המנכ"ל הגיש בקשה לבית משפט השלום בתל-אביב-יפו למתן צו למניעת הטרדה מאיימת נגד העורר, ובית המשפט נעתר לבקשה. העורר מס' 3 תעד עצמו בווידאו והציג את ההזמנה לחתונת בנו של המנכ"ל מתוך מטרה שהציבור יגיע להפריע לה. העורר והעורר מס' 2 העלו את תיעוד הווידאו לאינטרנט, **"כשהכל נעשה במטרה להלך אימים, להטריד ולפגוע בפרטיותם של ציון ומקורביו, ותוך ש[העורר] מפר את ההוראה החוקית"** (פסקה 9 לאישום השני). בעקבות הפרסום הגיעו כעשרה אנשים להפגין באזור בו התקיימה החתונה.

בסיכום האישום השני נכתב כי **"במעשיהם האמורים לעיל, במסגרת קשירת הקשר, [ביצעו] [העוררים 1-3] כל אחד על פי חלקו, פעולות על מנת להוציא אל הפועל את התוכנית העבריינית, באופן שבו [הם] פגעו בפרטיותם של ציון ומקורביו, כאשר [העורר] אף הקים מהומה ועלבון במקום ציבורי, הטריד את ציון ומקורביו באמצעות מתקן בזק והפר הוראה חוקית"** (פסקה 10 לאישום השני). כאן יוחסו לעורר עבירות של מהומה ועלבון במקום ציבורי; פגיעה בפרטיות; הטרדה והפרת הוראה חוקית (עבירה לפי סעיף 287(ב) לחוק העונשין). לעוררים מס' 2-3 יוחסה פגיעה בפרטיות.

בסוף כתב האישום הודיעה המאשימה כי קיימת אפשרות לפיה יתבקש בית המשפט להטיל על הנאשמים עונשי מאסר בפועל, אם יורשעו בתיק זה.

6. כתב האישום שצורף להודעת הערר כולל עוד שלושה אישומים נוספים. בית המשפט קמא התייחס לכך בהחלטתו בציינו ש"**אישומים אלה אינם מהווים חלק מהתשתית הנדרשת לבקשה, כפי שטענו הצדדים במהלך הדיון. לפיכך, התייחסות החלטה זו ל'כתב האישום', עוסקת באישומים 1 ו-2 בלבד**" (עמ' 2 להחלטה). גם במהלך הדיון בפניי טענו הצדדים אך ביחס לאישומים הראשון והשני (ראו דברי ב"כ המשיבה בפרוטוקול מיום 22.3.17, עמ' 8 ש.5). זאת ועוד; חומר הראיות שהועבר לעיוני מתייחס אף הוא לאישומים אלה בלבד.

משכך, גם אני אמקד את הדיון והניתוח באישומים הראשון והשני לכתב האישום (בצירוף החלק הכללי שלו), וממילא לא אבחן קיומן של ראיות לכאורה ביחס לשאר שלושת האישומים, שבכתב האישום. בקשת המאשימה להטלת התנאים המגבילים לא נשענה על אישומים אלה, ומכאן שחומר הראיות בעניינם לא נבחן לא על ידי בית משפט קמא ולא על ידי.

בקשת המשיבה והחלטת בית המשפט קמא

7. במקביל להגשת כתב האישום, המשיבה עתרה למעצרו של הנאשמים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם, ולחלופין



להורות על שחרורם בתנאים ובערבויות (איסור להימצא מרחק 500 מטרים מנפגעי העבירה נשוא האישומים הראשון והשני (קרי שני המנכ"לים, בני משפחותיהם ומקורביהם); איסור יצירת קשר, ישיר או עקיף עם הגורמים האמורים; והפקדה כספית, ערבות עצמית וערבות צד ג', על מנת להבטיח את מילוי התנאים, כמו גם הבטחת התייצבות הנאשמים להליכי המשפט).

8. בית המשפט קמא עמד על כך שהצדדים התייחסו בפניו לכלל האירועים המפורטים בכתב האישום. עוד קבע שמטיעוני העוררים עלה שהם לא הכחישו את ביצוע המעשים, "**אולם מדובר בעובדות הניתנות לפירוש. ביחס לכל אירוע ואירוע נפרשה בפני בית המשפט תמונה דומה של עובדות המתוארת מנקודת ראות שונה מהמיוחס בכתב האישום, תוך צירוף הסבר לביצוע וכן לנסיבות המסוימות**" (עמ' 3 להחלטה). הוסיף בית המשפט קמא וקבע כי "**המניע לביצוע העבירות, כמניע חברתי-פוליטי, או מניע אישי, דינו להתברר במהלך ניהול ההליך בתיק העיקרי**" (שם). כי "**יתכן כי בחינת כל מקרה ומקרה המיוחס למשיבים בנפרד, לא היה עולה כדי העבירות המיוחסות להם, או שבבחינה נפרדת לא היה בו ענין ציבורי בניהול הליך פלילי. יחד עם זאת, בחינת מכלול המקרים כמקשה אחת, יוצרת מסה מצטברת של אירועים חוזרים ומתמשכים, חלקם כאלה המצויים בליבת עבירת הפגיעה בפרטיות, ומקימה את יסודות עבירות הפגיעה בפרטיות**" (שם). עוד נפסק שדי בראיות למעשי המשיבים, המבססות את יסודות העבירות המיוחסות להם, על מנת לכונן ראיות לכאורה נגדם.

בית המשפט הוסיף וקבע כי חלף אכן פרק זמן ממושך בין המעשים שיוחסו לנאשמים לבין האירוע האחרון בכתב האישום (מחודש דצמבר 2016). יחד עם זאת, העובדה כי הנאשמים חזרו על מעשיהם "**מצביעה על צורך בקביעת גבולות ברורים, במיוחד לנוכח אופי העבירות**" (שם, בעמ' 4). המתלוננים, בשלב זה, מהווים עדים בתיק הפלילי, על כל המשתמע מכך. כל מגע עימם עלול להביא לשיבוש הליכי משפט, ואף לבסס עבירה של הטרדת עד. מנגד, אין בתנאים המבוקשים משום פגיעה ממשית בזכויות העוררים.

9. על רקע כל אלה קבע בית המשפט קמא את התנאים הבאים, שיחולו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם:

(א) הרחקה מרחק כ-500 מטרים מאחד מעדי התביעה באישומים הראשון והשני, וכן מבני משפחותיהם;

(ב) איסור יצירת קשר, ישיר או עקיף, עם אחד מעדי התביעה באישומים הראשון והשני, וכן עם בני משפחותיהם.

(ג) על מנת להבטיח תנאים אלה, ועל מנת שתעמוד ערבות ברורה לשם כך, יחתום כל אחד מהמשיבים על ערבות עצמית בסך 4,000 ₪.

10. על החלטה זו הוגש הערר שלפניי.

הערר וטענות הצדדים

העוררים טוענים כי הם כולם פעילים פוליטיים-חברתיים במשך שנים ארוכות. העורר פתח (בסמוך לחודש ספטמבר 2014) במאבק פוליטי חברתי נגד פגיעות שגורמת, לטענתו, המערכת הבנקאית הנהנית מכוח עודף. במסגרת המאבק הפוליטי הוא ביצע פעולות אזרחיות חוקיות ובלתי אלימות כלפי ראשי המערכת הבנקאית. לטענת העוררים, ראשי המערכת הבנקאית ביצעו פעולות קשות נגדם, ובכלל זה חקירות פרטיות, מעקבים צמודים, השמעת איומים וניסיונות סחיטה שונים. רק משכשלו ראשי המערכת הבנקאית בניסיונם לשכנע את העורר לחזור בו ממאבקו האזרחי, הם החליטו לגייס את הכוח המשטרתי לטובתם. העוררים טוענים כי חקירת המשטרה היוותה "**חלק מרדיפה פוליטית**

נמשכת אותה חווים העוררים בשנים האחרונות (פסקה 8 להודעת הערר). לשיטתם, המשטרה הקימה צוות חקירה לאחר שהגיעה אליה פנייה מנציגי הבנקים, שאף נפגשו עם ראש אגף החקירות של המשטרה.

על רקע זה, טוענים העוררים, כל ניסיון להציג את המאבק שניהלו כתוצאה של אמתלה, פרי רצונו של העורר לבטל את חובו לבנק, חוטא למציאות. המאבק החברתי היה אמיתי.

לטענת העוררים בית המשפט קמא שגה כשנמנע מבחינת הראיות לכאורה, והיה עליו לעמוד עליהן באופן פרטני. בניגוד לאמור בהחלטתו, ישנן מחלוקות עובדתיות ביחס למרכיבים שונים שבכתב האישום. כך, למשל, אין בסיס עובדתי לסחיטה באיומים המיוחסת לעורר, ונראה שכתב האישום מנפח את המציאות שהייתה בפועל. וגם במקומות שבהם יש הסכמה על קיומם של המעשים, עדיין יש מחלוקת על קיומן של ראיות לכאורה לאחריות פלילית. כך, גם אם מוסכם שהעורר התקשר לאנשים שונים, עדיין אין כאן בסיס לאחריות פלילית בגין עבירה של הטרדה באמצעות מתקן בזק. מכאן שהיה על בית המשפט לרדת לעומק התשתית הראייתית, והוא נמנע מלעשות כן. במהלך הדיון בפניו ויתר העורר על טענתו כי יש להחזיר את הבקשה לדיון מחודש בבית משפט קמא, וביקש כי אדון בדברים לגופם בערכאה זו.

בנוסף, טוענים העוררים, שאם קיים ספק כי האירועים הבודדים מהווים עבירה פלילית, כך חייב להיות גם לגבי המכלול, וזאת בניגוד לקביעתו של בית המשפט קמא. העוררים טוענים כי אין למצוא במעשיהם עבירה פלילית. את המידע שהם אספו על המנכ"לים ובני משפחותיהם הם מצאו ברשת, וקיבלו אותו ממקורות שונים ללא שעברו על החוק אגב השגתו. ככל שהייתה פגיעה בפרטיות, הרי שפעילותם מוגנת על-ידי ההגנות הקיימות בחוק.

בנוסף, בית המשפט קמא, לא בחן את הטענות המיוחסות לעוררים בהתאם לחלקם האישי, אלא ערך את הדיון לגבי כולם כמקשה אחת. כך, למשל, חלקו של העורר מס' 2 התמצה בכך שהוא נלווה לעורר, צילם ותיעד ובכך אין משום עבירה; העורר והעורר מס' 3 טוענים כי בית המשפט קמא התעלם מכך שהם לא היו נוכחים ומעורבים בפעילות המחאה בבית המשפט ביום 4.12.16 (ראו לעיל בפסקה 4(ח)), ולכן לא היה מקום להטיל עליהם תנאים מגבילים כלשהם. עד לאותו מועד איש לא ביקש להטיל עליהם תנאים מגבילים, והיות ולא נטלו באירוע חלק ממשי, אין סיבה להטיל עליהם תנאים מגבילים בגינו.

העורר מכחיש את האמור בכתב האישום (סעיף 8 לאישום הראשון) לפיו ניסה לסחוט את מנכ"לית הבנק מלהמשיך ולנקוט הליכי הוצאה לפועל נגד ילדי חייבים, בכך שיפגע בבנותיה. הוא עירב את משפחות המנכ"לים במאבקו עוד לפני שהושמע האיום, כביכול, ולא ניסה לקבל דבר על-ידי סחיטה. כפי שהסביר בבית המשפט במהלך הדיון, לשיטתו, הפעילות מול הבית הפרטי ובית הספר הופכת את המאבק לאפקטיבי יותר, ואין בכך כדי לפגום בלגיטימיות שלו או לבסס אחריות פלילית בגינו (פרוטוקול מיום 29.3.17, עמ' 17 ש.28 ואילך).

עוד טענו העוררים כי שגה בית המשפט כשקבע כי אין זה חשוב אם העבירות בוצעו ממניעים פוליטיים, שהרי לשיטתם לא בוצעו כלל עבירות. מוסיפים העוררים וטוענים כי הם לא הסכימו לקיומן של ראיות לכאורה. מכל מקום, חומר החקירה אינו מבסס אחריות פלילית, ובכלל זה בגין עבירת הסחיטה באיומים; קשירת קשר; הקמת שאון והטרדה באמצעות מתקן בזק.

לבסוף, העוררים טוענים כי בית המשפט קמא שגה בהטלת התנאים המגבילים עליהם. הוא לא נתן את המשקל הראוי לחופש המחאה והביטוי, ולא איזן בין השיקולים השונים העומדים על הפרק. עוד נטען כי שגה בית המשפט קמא שעה שקבע איסור יצירת קשר והרחקה מכל עדי התביעה כולם. העוררים כלל לא מבקשים למנוע ממי מהעדים מלהגיע

להלן. בנוסף, הם מצביעים על כך שהמגבלה על יצירת הקשר עם העדים לא נתבקשה כלל על ידי המאשימה בתיק.

11. המשיבה טוענת כי יש לדחות את הערר, ולא נפל פגם בהחלטת בית המשפט קמא המצדיק התערבות.

היא מציינת כי העורר לא חלק, למעשה, על העובדות שבכתב האישום, אלא על המשמעות שלהן, ועל המסקנות שניתן להסיק מהן, וזאת מלבד כמה מחלוקות עובדתיות המצויות בשוליים. על רקע זה לא נדרשה בחינה ראייתית מדוקדקת, ובית משפט קמא נמנע ממנה ובצדק. **"אם בא סנגור ואומר אני מסכים לעובדות, אני לא טוענת לראיות, מה יש לי לטעון לראיות?"** (פרוטוקול מיום 22.3.17, עמ' 8, ש.30). מוסיפה המשיבה וטוענת כי הראיות הרבות בתיק מבססות גם מבססות את האישומים הפליליים השונים המיוחסים לעוררים.

כך למשל, חומר הראיות מבסס היטב את עבירת הסחיטה באיומים, ועל כך עוד יורחב בהמשך. הראיות מבססות גם את עבירת **"הגנת קטין מפני פרסומים מזיקים"**, שהרי הפצת הכרזות נגד המנכ"לית על-ידי העורר, תוך אזכור השם של בתה הקטינה, מקיימת את יסודות העבירה במלואן. העורר מודה בהכנת הכרזה ובהפצתה בבית הספר בו למדה הבת, וכן במקומות אחרים. העורר היה הדומיננטי בפעילות, וכיוון שמדובר בפעילות פלילית, הרי שהקשר שהוא קשר עם הפעילים האחרים הוא קשר פלילי. הפעילות פגעה בפרטיות של המנכ"לית ובני משפחתה, ויצרה מהומה ועלבון במקומות ציבוריים. כפי שניתן להתרשם מהסרטונים השונים, בזמן אמת הפריעה הפעילות לשכנים ולגורמים הפרטיים במקום.

גם ההתנהלות לאחר תום הדין בצו ההטרדה המאיימת (ביום 4.12.16) חצתה את הקווים האדומים, ומיקמה את העוררים במישור הפלילי. היה זה "מצעד בושה" שהעבירו העוררים את המנכ"לית ואת מי שליוו אותה לדין. העורר הוא שהזמין את הפעילות הזו, והוא זה ששיבח אותה בסיומה. עליו ליטול, אפוא, אחריות עליה.

מוסיפה המשיבה וטוענת שמעשי העוררים פגעו גם במנכ"ל ובבני משפחתו. הוא נמנע מללכת לאירועים, ובני משפחתו חששו כי יותקפו על ידי גורמים כאלה ואחרים. פעילות ההסתה הובילה לאיומים לפיהם יתלו את המנכ"ל, וקריאות אלימות אלה הן תוצר ישיר של ההסתה מצד העוררים, שלא עצרו לחשוב על השלכות השליליות והמסוכנות של מעשיהם. **"פעילות פוליטית לגיטימית של חופש הביטוי הופכת להיות פעילות עבריינית של פגיעה בפרטיות, של הטרדה, של פגיעה בחירויות יסוד של אנשים. ובשביל זה בא החוק הפלילי להגן על הציבור"** (פרוטוקול מיום 29.3.17, עמ' 26 ש.5). צבר האירועים מוציא את העוררים מאלה החוסים תחת הגנת חופש הביטוי הלגיטימי, ומקים את אחריותם הפלילית.

לבסוף, טוענת המשיבה, שהמגבלות, שהטיל בית המשפט קמא, על העוררים הן מתבקשות, נוכח האיסור להטריד עדים במשפט. התנאים של הרחקה וחתימה על ערבות עצמית שנקבעו הם מינוריים, ובית המשפט קמא אף לא הורה על הפקדת מזומן כפי שביקשה המדינה.

12. עד כאן טענות הצדדים, שהוצגו אך בתמצית, ואשר מבססות את מורכבות הסוגיה שלפני. ומכאן להכרעה בה.

דין והכרעה

13. נקודת הפתיחה המתבקשת היא באפיון פעולתם של העוררים. מה היה טיבה של פעילות זו? תשובתו של החלק הכללי של כתב האישום הינה ברורה. מדובר באמתלה (פסקה 7 למבוא לכתב האישום). לפי כתב האישום, הפעילות שיזם העורר נחזתה להיות מחאה חברתית, אך בפועל לא הייתה כזו. העורר גייס את העוררים האחרים וגורמים נוספים

לפעילות, כשהלכה למעשה מניעו היו אישיים - קרי הקלה בהליכי גביית החוב שבנק לאומי נקט נגדו, ואשר פגעו בו ובבת זוגו.

האם אכן מדובר באמתלה?

זוהי שאלה חשובה, המקרינה על בסיס הניתוח שיבוא בהמשך. לפיכך, צודק העורר בטענתו כי היה מקום לבררה, אגב בחינת חומר החקירה. לאחר בחינה שכזו מגיע אני למסקנה כי אין מקום לאפיין את פעילות העוררים כאמתלה. חומר החקירה משקף תמונה ברורה של מחאה ציבורית אותנטית. אכן, מדובר במחאה שקיימות טענות כבדות משקל שחצתה קווים אדומים, אך עדיין התרשמתי שסיווגה כאמתלה הוא מרחיק לכת. מסקנתי זו נתמכת בכמה נדבכים ראיתיים:

א) בהודעתו של עורך הדין, שייצג את בנק לאומי בהליך הגבייה של חוב העורר, הוא תיאר פגישה שהתקיימה בינו לבין העורר ובא כוחו. וכך אמר: **"אני הסברתי ואמרתי שאין כל מניעה להגיע אתו להסדר ולהפחתה בסכום שבמסגרתו הוא ישלם 50% פחות מהחוב, בתנאי שיש קווים אדומים שהוא לא יכול לחצות אותם, ואמרתי במפורש שהקו האדום זה הפנייה שלו או הניסיון שלו להטריד ולהציק ולהתקרב לבנות של מנכ"לית הבנק"** (הודעה מיום 3.8.15 ש.67 ואילך). המשיך עורך הדין והעיד שלא נתקבלה תשובה להצעה זו, עד עצם היום הזה. העורר עצמו סיווג אותה בהודעתו במשטרה **"כסחיטה באיומים"** (הודעה מיום 26.1.15 ש.8). במהלך הדיון בפני הגיש העורר לעיוני העתק פוסט בפייסבוק שהוא העלה לאחר הפגישה, שם דיווח אודותיה, וכתב **"לא אגיע לשום הסדר חוב שמותנה בהשתקה פוליטית" (עור/4)**.

לכאורה, בהתאם להיגיון של כתב האישום, הצעת הבנק השיגה את יעדיו האישיים של העורר: גיוס פעילים באמתלה של מאבק ציבורי, כדי להשיג הישגים במישור האישי - מישור החוב. והנה העורר פנה עורף להצעה זו. כבר כאן קיימת סתירה בסיסית להיגיון שכתב האישום מייחס לו.

טיעון זה עלה גם במהלך חקירתו של העורר עצמו במשטרה. הוא נשאל (הודעה מיום 1.7.15 ש.99) **"האם כל הפעילות שלך נגד רקפת היא דרך שלך שבחרת כאסטרטגיה להוריד את גובה החוב?"** ותשובתו הייתה **"אם זה היה אסטרטגיה הייתי מוחק את החוב. זה הוצע לי על השולחן. ההיפך. אני נשאר בחוב בגלל שלא הסכמתי למחיקת החוב תמורת הפעילות. זה נכון שכל הקמפיין הפוליטי התחיל מהחוויה האישית שהיא העבירה את בת הזוג שלי בגלל החוב שלי."**

גם לנקודת מוצא זו, לפיה החוויה הקשה שחוותה בת זוגו היא שהביאה אותו לפתוח במאבק ציבורי, יש תימוכין בחומר הראיות. במהלך גביית החוב של העורר, הבנק ביקש לעקל את המיטלטלין בדירה בה גר עם בת זוגו. בת הזוג הגישה המרצת פתיחה לבית המשפט, בה עתרה למנוע את עיקול המיטלטלין, שפירטה ברשימה שהגישה. ב"כ הבנק מסר בהודעתו שהוא התנגד לטענותיה, וביקש להמשיך בהליכי העיקול (הודעה מיום 3.8.15 ש.50). אך לקראת הדיון בבית המשפט חזר בו, והסכים לבקשתה. והנה, כפי שציינה בת הזוג בהודעתה, הבנק ניסה במקביל לקדם את הליכי העיקול בהוצאה לפועל, למרות שנקבע דיון בבית המשפט בהמרצת הפתיחה שהגישה (הודעה מיום 4.8.15 ש.19 ואילך), והדבר פגע בה. העורר הגיש לעיוני העתק מהחלטת רשמת ההוצאה לפועל (עור/3) וציין כי זו הייתה הנקודה בה החליט לצאת למאבק נגד הליכי הגבייה של הבנקים (פרוטוקול מיום 29.3.17, עמ' 13, ש.24), נוכח פגיעתם בצדדים שלישיים.

ב) המחאה שנוהלה הייתה רחבת היקף וכללה לא רק את בנק לאומי, אלא גם את בנק הפועלים, לגביו אין

לעורר חובות (הודעה מיום 1.7.15, ש.12). המאבק התנהל גם נגד גב' שרי אריסון, גב' סמדר ברבר צדיק, ועוד גורמים שונים במערכת הבנקאית. עובדה זו מתיישבת היטב עם מאבק עקרוני ורחב היקף, ולא עם אמתלה של מאבק לשם הפחתת חובות אישיים.

ג) קיימות עדויות סותרות לגבי אופייה של הקבוצה הנאבקת. המשיבה הפנתה להודעתו של נאשם, שאינו אחד העוררים לפני, שאפיין את פעולות העורר כדומיננטית בכל הנוגע למאבק נגד הבנקים (הודעה מיום 16.9.15, ש.9 ואילך). יחד עם זאת העורר מס' 4 אפיין את פעילות הקבוצה כא-היררכית. "**הרעיון הוא פעולות אינדיבידואליות שכל אחד בישראל יכול לעשות מה שיבחר במסגרת החוק בצורה לא אלימה ללא מנהיגות או התארגנות היררכית**" (הודעה מיום 13.8.15 ש.9). אפיין זה אינו מתיישב עם מחאה ריכוזית, שניתן להפעילה באמתלה להשגת יעדים אישיים כאלה או אחרים.

ד) העורר התייחס לפעילות באתר, וציין "**כל מה שמפורסם בבאים לבנקאים אני מפרסם. זה דף ביקורת לגיטימי על מעשי הבנקאים**" (הודעה מיום 26.1.15, ש.57). העורר מס' 2 ציין כי הוא יצר את דף הפייסבוק "**באים לבנקאים**" יחד עם העורר (הודעה מיום 26.4.16, ש.15). הוא הוסיף וציין כי רוב הסרטונים הערוכים שהועלו לאתר, נערכו על ידו (הודעה מיום 26.4.16, ש.45). היקף הפעילות באתר ורוחב היריעה שלה מתיישבים אף הם עם מחאה אותנטית.

14. על רקע זה אמשיך את הניתוח על בסיס התובנה, שהעוררים יצאו למאבק ציבורי נגד הליכי הגבייה של הבנקים. היה זה מאבק ציבורי, ולא אמתלה כזו או אחרת של מאבק ציבורי. מכאן נובעת מסקנה חשובה. קיומו של מאבק ציבורי מכניס לתמונת השיקולים הרלוונטיים את זכות היסוד לחופש הביטוי, על כל כובד משקלה.

לזכות זו "**מקום של כבוד בהיכל זכויות היסוד של האדם**" (בג"ץ 153/83 לוי נ' **מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל**, פ"ד לח(2) 398, 393 (1984)). קיימות גישות שונות ביחס לשאלה האם חופש הביטוי משמש כזכות בת של כבוד האדם (ראו אהרן ברק **כבוד האדם: הזכות החוקתית ובנותיה** 712-708 (כרך שני, 2014)), אך נראה כי הכול יסכימו, שחופש הביטוי **הפוליטי** קשור בקשר ענייני הדוק לכבוד האדם (דברי כב' השופטת, כתוארה אז, נאור בבג"ץ 10203/03 "**המפקד הלאומי בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה**", פ"ד סב(4) 715, בפסקה 26 לפסק דינה (2008)).

הביטוי הפוליטי מצוי בגרעינו של כבוד האדם (ברק, שם, בעמ' 720). לעניין זה אין להבין ביטוי פוליטי ככזה המתמקד רק בפעולות שלטוניות או במחלוקות אידיאולוגיות ממלכתיות. ביטוי פוליטי כולל גם ביטוי חברתי. "**הפגנה על רקע פוליטי או חברתי היא ביטוי לאותה אוטונומיה של הרצון הפרטי, חופש הבחירה וחופש הפעולה, הנכללים במסגרת כבוד האדם כזכות חוקתית**" (בג"ץ 2557/05 **מטה הרוב נ' משטרת ישראל**, פ"ד סב(1) 200, בפסקה 13 לפסק הדין (2006)).

הפגנה ומחאה נגד הליכי הגבייה של הבנקים נופלים אפוא לגדר הביטוי הפוליטי, ולגדר זכות הבת (של כבוד האדם) לחופש הביטוי. בעניין זה חשוב לזכור ולהזכיר ש"**חופש הביטוי הוא גם החופש לבטא דעות מסוכנות, מרגיזות וסוטות, אשר הציבור סולד מהן ושונא אותן**" (בג"ץ 399/85 **כהנא נ' רשות השידור**, פ"ד מא(3) 255, 279 (1987)).

15. אין לפיכך כל ספק שכאשר באה המדינה לנקוט בהליכים פליליים נגד מי שמוחים מחאה חברתית, נפגעת הזכות

לחופש הביטוי פגיעה קשה במיוחד. נפגעת ליבתו של כבוד האדם.

זוהי האמת, אך לא כל האמת, משום שחופש הביטוי אינה בגדר זכות מוחלטת. גם לה יש גבולות.

אכן, קיימות במשפט זכויות מוחלטות. הזכות לחשוב היא זכות מוחלטת במשפט החוקתי המערבי (אך לאו דווקא בשיטות משפט דתיות, בהן אדם נותן דין וחשבון לאלוהיו גם בגין מחשבותיו). יכול אדם לחשוב את אשר ירצה, ולהרהר במעמקי הנפש, אך ברגע שיבטא את מחשבותיו, ויפעל לאורן, יעבור מעולם הזכויות המוחלטות אל עולם הזכויות היחסיות.

מה נעשה וחופש הביטוי היא זכות יחסית. ניתן להטיל עליה מגבלות. "חופש הביטוי הוא ערך מרכזי לאדם ולחברה. אין הוא הערך היחיד, ואין הוא הערך החשוב ביותר. מכירים אנו בערכים נוספים, מרכזיים וחשובים: חיי האדם וכבודו הם ערכים מרכזיים. הנתיר חופש לכל ביטוי, שיש בו פגיעה בחיים ובכבוד?...זכותי לקיים אסיפה ותהלוכה, אין פירושה שאני זכאי לעלות על רכושו של חברי בלא הסכמתו, או שאני רשאי לגרום לאלימות ולהפרת שלום הציבור." (אהרן ברק "חופש הביטוי ומגבלותיו" הפרקליט מ 5, 13 (תשנ"א)). "בלא סדר אין חירות" (בג"ץ 148/79 סער נ' שר הפנים והמשטרה, פ"ד לד(2) 169, 172 (1979)). על רקע זה כשהגה ברוך שפינוזה את אמירתו הידועה "מוסבר כי במדינה חפשית רשאי כל אדם גם לחשוב מה שהוא רוצה, גם להגיד מה שהוא חושב" (ברוך שפינוזה מאמר תיאולוגי-מדיני פרק 20 (תרגום וירשובסקי, תשמ"ג)) הוא לא שיער את מורכבותם של הדינים החוקתיים של ימינו. יחד עם זאת עדיין קיים משקל סגולי רב לדבריו. לעיתים ניתן יהיה להטיל סנקציות על ביטוי, אך כדי לעשות זאת, ובמיוחד כשמדובר בליבת חופש הביטוי, תידרשנה הצדקות כבדות משקל.

דילמות אלה, של מציאת האיזון בין הרצון להגן על חופש הביטוי לבין קביעה ראויה של גבולותיו, מתעצמות בעידן המודרני; בעולם של אינטרנט ורשתות חברתיות. לפני למעלה מעשור כתב פרופסור יצחק זמיר "אחד התחומים האלה, שבלא ספק יושפע מן האינטרנט, הוא חופש הביטוי הן במובן האקטיבי של החופש להשמיע הן במובן הפסיבי של החופש לשמוע או שלא לשמוע. מצד אחד, האינטרנט פורץ דרכים חדשות של ביטוי בפני כל אדם...מצד אחר, הוא גם פורץ בדרך חדשה את תחום הפרטיות ועלול לחשוף כל אדם למסרים שאינם רצויים" (יצחק זמיר "חופש הביטוי באינטרנט" משפט וממשל ו 353, 354 (תשס"ג)), ודילמות אלה, הנעות בין פריצת דרכים חדשות לביטוי לבין פריצת דרכים חדשות לפגיעה בפרטיות, רק הולכות ומתעצמות.

16. נחזור אל חומר הראיות שבפניי.

מחומר זה עולה שהעוררים הקדישו מחשבה לאופן בו יממשו את מחאתם נגד ראשי המערכת הבנקאית. כך, העורר ציין שהוא ניהל מאבק אזרחי ציבורי (הודעה מיום 1.7.15 ש.120) "הפעילות הזאת הייתה קמפיין פוליטי. קמפיין פוליטי שנגע בין היתר גם באגרסיביות המופרעת של גביית חוב, הרבה פעמים לא לפי החוק, על ילדים. לקיחת מיטלטלין שהם מוצרי צריכה בסיסיים, כחלק מהפעלת הלחץ על ההורים" (הודעה מיום 25.4.16, ש.26 ואילך).

המאבק תוכנן כך שיופעל לחץ לא רק על ראשי המערכת הבנקאית עצמם, אלא גם על בני משפחותיהם. לפי ההיגיון של פעילי המחאה, כשם שבהליך הגבייה נפגעים ילדי החייבים, ואלה משמשים, על פי הטענה, אמצעי להפעלת לחץ על החייבים, כך יש לערב במאבק גם את הקרובים לראשי המערכת, ובהם ילדיהם.

כך, למשל, בכל הנוגע להפגנה מול בית העסק של בנו של המנכ"ל השיב העורר "אני רואה בזה הפגנה לגיטימית שגם המשטרה הייתה ליד כאמירה להעביר מסר שנוגעת לפעילות השיטתית כלפי בני האדם שחיים בארץ הזאת. בעצם יש מסר שראה מה עושה האבא" (הודעה מיום 1.7.15, ש.9). הוא הדין ביחס להפגנה מול בית הספר בו למדה בתה של המנכ"לית. לשיטת העורר הוא עמד במרחב הציבורי, לא הפרטי, וקרא קריאות נגד בנק לאומי, ונגד המנכ"לית אך לא נגד הבת שלה (הודעה מיום 25.4.16, ש.41).

העוררים טוענים כי הציבו גבולות למחאתם.

כך, העורר מס' 3 ציין בחקירתו "מעולם לא נקטתי באלימות ולא עודדתי אנשים לנקוט באלימות אלא ההיפך הוא הנכון" (הודעה מיום 11.8.15 ש.119). הוא הכחיש שהוא הסיג גבול לשטח פרטי, וטען ששימוש במגאפון מותר (הודעה מיום 24.5.16 ש.31). גם העורר ציין כי הקפיד שלא להיכנס למתחמים פרטיים. כך, גם ביחס לאירוע בו קילל את המנכ"ל בארוחה במסעדה, הוא ציין שלא נכנס למסעדה והקפיד להיות מחוצה לה (הודעה מיום 1.7.15, ש.24); בכל הנוגע לשימוש בשפה הבוטה אגב המחאה העורר הציג את תפיסתו באחת מחקירותיו באופן הבא (הודעה מיום 1.7.15, ש.27):

התוכן שאני אומר אין בו שום חידוש ממה שאומרים יושבי הארץ ואתה אומר שמה שאני אומר הוא פסול. החקירה הזו מתעלמת מנקודה מרכזית וזה יחסי הכוחות ביני לבינם. שזה מערכת בנקאית ומנהלים של מערכת בנקאית על ההון והקשר שלהם עם השלטון, התקשורת והמשטרה. לעומתי, הפרט שלא מחובר למערכות השלטוניות, התוכן פה הוא בהחלט תוכן לגיטימי.

17. על רקע זה נשאלת השאלה האם המחאה חצתה את גבולות הלגיטימיות?

לטעמי, שורש הבעיה במאבק הציבורי שנוהל, נעוץ באופן המכוון שבו עורבו בני המשפחה והקרובים של המנכ"ל והמנכ"לית. עניין אחד הוא למחות נגד ראשי המערכת הבנקאית ועניין אחר הוא לפעול באופן מכוון וללחוץ עליהם באמצעות פעולות מול בני משפחותיהם והקרובים להם. לא יכול להיות חולק שהמאבק שניהלו העוררים פגע, במובן זה, בפרטיותם. הדבר ניכר היטב בהודעות שמסרו לגורמי החקירה:

א) מנכ"לית הבנק ציינה בהודעתה (מיום 24.6.15) כי "הנושא הכי מרכזי זה ההטרדה והאיום לבנות שלי, זה כולל את זה שברק הגיע לביתי" (ש.14). באחת ההזדמנויות בתה הקטנה הייתה לבד בבית, וחשה מאוימת נוכח קריאותיו (שם, ש.22). עוד עמדה המנכ"לית על הפגיעה שנגרמה לבתה שעה שהעורר פיזר את המנשרים בבית הספר בו למדה ובסביבתו, בהם היה כתוב שהיא "לא אשמה שאמא פושעת" (שם, ש.25). עוד ציינה את העובדה שהעורר חשף את מספר הטלפון שלה, ואף את קוד חסימת השיחות, ועל רקע זה היא קיבלה גם אימים לחייה (שם, ש.50). היא תיארה כיצד העורר התקשר לגורמים שונים בסביבתה הפרטית הקרובה והרחוקה, וכל אלה גרמו לה לתחושה של אובדן פרטיות (שם, ש.72). עוד ציינה "יש לו אמירה מאוד סדורה שאומרת שאם הבנק מפנה אנשים מדירתם כי לא שילמו משכנתא וילדי סובלים אז גם ילדי צריכים לסבול. הוא לא מבין את ההבדל בין מישהו שלא שילם את חובו ויש נגדו צו של בימ"ש למי שמנהל בנק ועושה עבודתו" (הודעה מיום 24.6.15 ש.88).

ב) פגיעה דומה עולה גם מעדות המנכ"ל. המנכ"ל ציין בהודעתו שלבנו יש עסק "והגיעו לשם ברק ואנשי והכריזו עם מגפון שהכל תועד גם בסרטון, עם קללות בניני 'צא החוצה הבן של ציון הגנב אתה בטח

גם כזה!" (הודעה מיום 24.6.15, ש.6). וכי העורר התקשר לקרובי משפחה שלו, ובהם אחת החולה באלצהיימר, **"גם שם ברק הוליך אותה שולל והכניס דברים לפיה"** (הודעה מיום 24.6.15, ש.15); הוא תיאר אירוע בו ישב במסעדה בתל אביב עם יו"ר הבנק סרוסי במרפסת, והעורר הגיע, נעמד ליד הגדר הנמוכה **"והתחיל לצלם ולקרוא קריאות גנאי עם קללות 'ציון הגנב' וגם ליו"ר קרא גנב. ואז קמנו ונכנסנו לתוך המסעדה, התעוררה שם המולה גדולה, אנחנו קמנו והלכנו חזרה למשרדים בדרך עוקפת. ברק היה שם עם עוד פעילים"** (הודעה מיום 24.6.15, ש.43). עוד התלונן המנכ"ל על כוונות העורר לפגוע בחתונת בנו. הוא ציין כי מעולם לא הגיש קודם לכן תלונות במשטרה נגד לקוחות או אזרחים. הוא יכול להזדהות עם מחאה חברתית, והוא עצמו הגיע מרקע כלכלי קשה, ובנה את הצלחתו בעשר אצבעות. אלא שכאן אין המדובר במסע מחאה אלא במסע הסתה, שעלול היה להסתיים באירוע חמור (הודעה מיום 24.6.15, ש.68), והוא חרד למשפחתו ולילדיו. בנו של המנכ"ל העיד כי הפגנה של העורר פגעה בעסק שלו. **"הייתה פגיעה בכבודי, פרנסתי ובשמי"** (הודעה מיום 10.8.15, ש.25).

למקרא דברים אלה הנך נזכר במאמר היסוד שתרם תרומה מהותית לפיתוחה של הזכות לפרטיות (Samuel Warren & Louis Brandeis, *The Right to Privacy*, 4 HARV. L. REV. 193 (1890)) בו נכתב, לפני מאה ורבע, כי מהותה של הפרטיות היא בזכות להיעזב לנפשך (the right to be let alone). כמה זמן חלף מאז נכתבו הדברים, והנה, עם כל פלאי הטכנולוגיה שבאו ועוד יבואו, עדיין נותר צורך חיוני זה על כנו. הרצון הבסיסי הזה הוא רב עוצמה גם - ואולי במיוחד - בעולם המודרני. מחאת העוררים פגעה בצורך בסיסי זה. היא חצתה, לטעמי, את גבולות הלגיטימיות.

18. מה הדין בו המחאה החברתית חוצה את הגבולות הלגיטימיים? האם חציה זו הופכת אותה לפלילית? לא בהכרח.

כאשר התנהגות חוצה קווים אדומים יכולות להיות לה משמעויות משפטיות שונות - היא יכולה לעלות כדי עוולה אזרחית; היא יכולה להצדיק צווי עשה שונים, כמו צוויים הבאים למנוע הטרדה מאיימת; ועדיין, האם חציה זו מובילה את העוררים אל עבר **האחריות הפלילית?**

כאשר עוסקים אנו בדיני מעצרים, השאלה הראשונה שנשאלת היא האם קיימות ראיות לכאורה לאחריות פלילית, שהרי אחרת אין אפשרות להטיל על העוררים תנאים מגבילים כלשהם. חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: **חוק המעצרים**) מחייב אפוא הידרשות לקיומן של ראיות לכאורה (סעיף 21(ב) לחוק המעצרים).

נוכח כובד הסוגיה שעל הפרק, בחינת שאלת קיומן של ראיות לכאורה חייבת להיות **זהירה**. היא חייבת לשקף את הרצינות שבה יש להטיל מגבלות על חופש הביטוי והמחאה. בחינת פליליותן של פעולות אלה חייבת להיעשות באזמל מנתחים. אפיונה של מחאה ציבורית כפלילית צריכה להיות מוצא אחרון ולא ראשון.

העוררים צודקים בטענתם שאין די בעובדה שחלק ניכר מהעובדות בתיק זה מוסכמות. השאלה היא האם עובדות מוסכמות אלה מבססות ראיות לכאורה לאשמה פלילית? וגם אם התשובה לשאלה זו היא חיובית לא תמה המלאכה. השאלה הבאה היא האם המגבלות שהוטלו על העוררים הן כדין?

19. כדי להתמודד עם שאלות אלה, אצדקק לפסיקתו של בית-המשפט העליון, שיצרה מעין "**מקבילית כוחות**" בין מרכיב הראיות לכאורה, לבין המגבלות שהן מצדיקות להטיל על הנאשמים. כך, למשל, פסק כב' השופט עמית בבש"פ 5564/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו; 2011; בפסקה 4 להחלטתו):

הפסיקה עמדה זה מכבר על הזיקה בין עוצמת הראיות לבין חלופת מעצר. בהשאלה מתורת הסעדים הזמניים במשפט האזרחי, קיימת "מקבילית כוחות" בין עוצמת הראיות לכאורה לבין מידת ההגבלה על חירותו של הנאשם. ככל שעוצמת הראיות קטנה יותר ובחינת חומר החקירה, אפילו בשלב הלכאורי, מעוררת ספקות וסתירות, כך תגדל הנכונות לשחרר לחלופת מעצר. ולהיפך, ככל שהראיות לכאורה חזקות וחד-משמעיות יותר, ובהתקיים שאר התנאים להורות על מעצר, כך תקטן הנכונות להסתפק בחלופת מעצר.

(לדיון ביקורתי ואמפירי במקבילית כוחות זו ראו מיכל טמיר "חלופות מעצר - האם הן תמיד לטובת הנאשמים" **משפט וממשל** יז 367 (2016)).

20. בדרך כלל, שופטי המעצרים, המהלכים בנתיבותיה של "מקבילית הכוחות", עוברים ממרכיב הראיות לכאורה אל מרכיב החלופות. ככל שקיימת מחלוקת על קיומן של ראיות לכאורה, שופט המעצרים יורד לעובי הקורה, מנתח את הראיות, ובוחן את מידת עוצמתן. ככל שאלה חזקות ומוצקות, יוכל להצדיק את שליחת הנאשם למעצר עד לתום ההליכים, במידה והדין מחייב זאת, ואין בנמצא אמצעי שפגיעתו פחותה. ככל שאלה אינן מוצקות, או שחל בהן כרסום משמעותי, הרי שגם נוכח אישום חמור, ניתן יהיה להסתפק בחלופת מעצר כזו או אחרת. במקרה שלפני, וכפי שעלה היטב מטעונו העוררים, קיימת מחלוקת בשאלה האם הראיות בתיק מבססות אחריות פלילית, כלומר האם יש ראיות לכאורה להוכחת האשמה. מכאן, שהדרך הרגילה בה מצופה ממני לצעוד היא לבחון את הראיות לגופן ולראות האם דבקה בהן אחריות פלילית אם לאו.

ואילו אני, לצרכי החלטה בבקשה זו, אצעד דווקא בכיוון ההפוך. אפתח במגבלות שהוטלו על העוררים, ומשם אפנה לשאלת קיומן של ראיות לכאורה לביסוס אחריות פלילית.

מהלך זה מתחייב נוכח **הזהירות הרבה** בה יש לגשת לסוגיה שעל הפרק, ואציג אותו תחילה בקווים כלליים, בטרם אפנה לניתוח פרטני יותר. ראשית, אתמקד במגבלות שהוטלו על העוררים, שהן מינוריות יחסית, ולגיטימיות בהינתן התשתית הראייתית הקיימת בתיק. דווקא אפיון זה אינו מחייב הכרעה חותכת בשאלת **עוצמת** הראיות לכאורה לקיומה של אחריות פלילית. המאשימה הציגה תזה היכולה, בסופו של יום, להוביל להטלת אחריות פלילית, ומכאן שקיימות ראיות לכאורה המצדיקות את הטלת המגבלות המינוריות הללו. דווקא בגלל המינוריות היחסית של המגבלות, אפשר להסתפק בעוצמה ראייתית נמוכה. בכך יותר מרחב תמרון רחב לצדדים - המדינה מזה והנאשמים מזה - להשמיע את טענותיהם בעתיד, לגבי קיומה של אחריות פלילית בנסיבות העניין. כפי שאראה להלן, העוררים אכן מעלים טענות המצדיקות בחינה זהירה ומוקפדת לגבי עצם אחריותם הפלילית; אך מקומו של הבירור בהליך הפלילי, וכל טענותיהם שמורות להם. לא אצטרך לקבוע בהן מסמרות במסגרת ערר זה, וחזקה על בית המשפט שיברר את האישום, שייקח אותן בחשבון במלוא תשומת הלב הראויה.

גישתי זו משקפת נאמנות לחובה לנהוג בשאלות שעל הפרק במידתיות. כיוון שעוסקים אנו במגבלות פליליות על מחאה חברתית, יש להיזהר מאוד מפני קביעת עמדה מוקדמת ונחרצת, לגבי עוצמת הראיות בשאלת האחריות הפלילית, שלא לצורך. שעה שהמגבלות שהוטלו הן מינוריות, ניתן להימנע מכך, ולהותיר את הליבון המלא של הסוגיה הרגישה כל כך, להליך העיקרי.

אפנה אפוא לניתוח המפורט יותר, שייפתח, כאמור, בשאלת המגבלות.



21. מהן המגבלות שהוטלו על העוררים? בית המשפט קמא הטיל עליהם הרחקה מרחק של כ-500 מטרים מעדי התביעה באישומים הראשון והשני, וכן מבני משפחותיהם; איסור יצירת קשר, ישיר או עקיף, עם אחד מעדי התביעה באישומים הראשון והשני, וכן עם בני משפחותיהם; וחתימה על ערבות עצמית בסך 4,000 ₪ של כל אחד מהעוררים, כדי להבטיח תנאים אלה.

המגבלות שהוטלו על העוררים, בכפוף לתיקון עליו אעמוד בהמשך, הינן ראויות, ואף מתבקשות. יחד עם זאת, מצויות הן ברף הנמוך בארגז הכלים בו אנו, שופטי המעצרים, עושים שימוש. עם כל הפגיעה שיש במגבלות אלה בעוררים, עדיין הן כאין וכאפס לעומת מעצר מאחורי סורג ובריח, מעצר בפיקוח אלקטרוני, מעצר בית וכיו"ב. אפילו בעולמם של תנאי השחרור בערובה, מדובר במגבלות מתונות, והעוררים לא נדרשו אפילו להפקיד הפקדה עצמית במזומן.

מגבלות אלה מוצדקות, בעיקרן, בנסיבות העניין:

א) האיסור המוטל על נאשמים בפלילים מפני יצירת קשר עם עדים בהליך הפלילי הינו מתבקש. יצירת קשר שכזה עלולה, היא עצמה, לעלות כדי עבירה פלילית של הטרדת עד (רע"פ 9689/05 סלע נ' מדינת ישראל (פורסם בבנו; 2009)). אכן, המדינה לא ביקשה תנאי זה בבקשה שהגישה, אך התנאי שנקבע מתחייב מהדין הכללי.

ב) נגד העוררים וגורמים אחרים שהיו פעילים במחאה הוצאו צווים למניעת הטרדה מאיימת הן ביחס למנכ"ל ובני משפחתו, הן ביחס למנכ"לית ובני משפחתה. ואכן, שעה שמתנהל כתב אישום נגד העוררים, שאחד המרכיבים המרכזיים שבו בא לברר קיומה של אחריות פלילית בגין מחאה, החודרת את צנעת הפרט, אין למצוא דופי במגבלה המונעת קשר ישיר או עקיף עימם, לאור ניסיון העבר, שעליו אין חולק, וזאת במיוחד שעה שהמתלוננים ובני משפחותיהם צפויים להעיד במשפט.

ג) אכן, בית המשפט קמא הורה גם על הרחקה מהעדים, והמאשימה עצמה לא ביקשה תנאי שכזה, ובכך נראה שבית המשפט הרחיק לכת. תנאי זה אינו נדרש, ואינו הכרחי. די בהוראה האוסרת על יצירת קשר ישיר או עקיף עם העדים, ובהרחקה מהמנכ"לים ובני משפחותיהם. בעניין נקודתי זה, דינו של הערר להתקבל.

22. כדי להצדיק מגבלות מתונות ולגיטימיות אלה אין צורך לצלול לעובי הקורה הפלילית. די בביסוסן של ראיות לכאורה בעוצמה נמוכה יחסית, ואין לי לפיכך צורך לקבוע בהחלטה זו אם עוצמתן גבוהה. סוגיה זו תתברר בהליך העיקרי, אפנה להתייחס לראיות אלה לגופן.

23. כאמור, בפתח הניתוח שלי בהחלטה זו דחיתי את הטענה כי המחאה בה השתתפו העוררים הייתה אמתלה (ראו לעיל בפסקאות 13 ואילך). אך עדיין נותר על כנו תיאור עובדתי מפורט, הנוגע לאירועים רבים ומגוונים. האם תיאור זה יכול לבסס אחריות פלילית? טלו למשל את מעשה הסחיטה הפלילי, שכתב האישום מייחס לעורר (פסקה 8 לאישום הראשון). לשיטת המשיבה, מעשי העורר מבססים את עבירת הסחיטה באיומים הקובעת (סעיף 428 לחוק):

המאיים על אדם בכתב, בעל פה או בהתנהגות, בפגיעה שלא כדין בגופו או בגוף אדם אחר, בחירותם, ברכושם, בפרנסתם, בשמם הטוב או בצנעת הפרט שלהם, או מאיים על אדם לפרסם או להימנע מפרסם דבר הנוגע לו או לאדם אחר, או מטיל אימה על אדם בדרך אחרת, הכל כדי להניע את האדם לעשות מעשה או להימנע ממעשה שהוא רשאי לעשותו, דינו - מאסר שבע שנים; נעשו המעשה או המחדל מפני איום או הטלת אימה כאמור או במהלכם, דינו - מאסר תשע שנים.

האם ישנן ראיות לכך? המשיבה מצביעה על הראיות הבאות: העורר העלה סרטון לרשת (אא/9 דסק 26) שם הוא נראה ונשמע נושא דברים המכוונים למנכ"לית, לפיהם אם היא מעוניינת שילדיה שלה יהיו "מחוץ למשחק" יש לה 30 יום להוציא את הילדים של כל החייבים מחוץ למשחק. האיום בא לידי ביטוי בסיפור שסיפר העורר כיצד כשהוא עצמו היה ילד, הוא פגע בילד אחר כשעשה שימוש במידע שהגיע אליו. והנה, לאחר שהמנכ"לית לא נענתה לדרישתו אכן פגע העורר בבתה בכך שהתייצב בסמוך לבית הספר בו למדה, וקרא קריאות במגאפון. המשיבה טענה שעבירת הסחיטה באיומים יכולה להתבצע בכתב, בעל-פה או בהתנהגות, והעורר איים בכל אחת מהדרכים הללו הלכה למעשה. האיום צריך היה להתייחס לפגיעה שלא כדין בגוף, ברכוש, בשם טוב או בצנעת הפרט, וודאי שהתקיימה פגיעה בשם הטוב ובצנעת הפרט. על רקע זה מתקיימים יסודותיה של העבירה הפלילית המיוחסת לעורר.

העורר מנגד מכחיש קיומה של אחריות פלילית בגין סחיטה באיומים. לטענתו, הוא העלה את הסרטון בתגובה לאחר שגורם מטעם הבנק פנה לאביו והעביר לו מסר, שהיה מיועד למעשה לעורר, לפיו אם לא יחדל ממעשיו יפגעו בו, קרי בעורר (הודעה מיום 25.4.16, ש.14; ראו גם שם, ש.101). בנוסף, וכאמור, בפגישה שהתקיימה בין העורר לבין נציג הבנק, קשרו בין החוב שלו לבין הפעילות נגד משפחת המנכ"לית. כלומר, לשיטת העורר היה זה איום כנגד איום, ולא סחיטה באיומים. המחאה נגד המנכ"לית בסמוך לבית הספר בו למדה בתה התקיימה בטרם הפגישה של העורר עם נציגי הבנק; המנכ"לית שהתלוננה על פגיעה בפרטיות שלה, מעולם לא התלוננה על סחיטה באיומים; ובכל הנוגע לתיאור שתיאר על בן כיתתו, מדובר היה במי שהתעמר בעורר, כיוון שחשב שהוא חסין, והתברר שהוא לא כזה. מטרת אזכורו הייתה להראות שאיש אינו חסין, והעורר אמר בסרטון שגם הוא אינו חסין. מכל מקום, אין המדובר באיום קונקרטי, אלא באסטרטגיה של מאבק ציבורי. העורר פנה בסרטון גם לכלל מנהלי הבנקים.

הנה כי כן, ניצבים לפנינו שני טיעונים שונים. האחד פלילי, והאחר שולל קיומה של סחיטה. הצדדים מן הסתם יציגו איש איש את טיעוניהם בפני הערכאה הפלילית, שתלבן את כתב האישום. טיעונה של המאשימה יכול לבנות אחריות פלילית בגין סחיטה באיומים, וטיעונו של העורר אכן יכול לשלול אותה. מחלוקת זו תלובן בהמשך, וטענות הצדדים שמורות להם. אין לי צורך להכריע בה. כיוון שהתנאים המגבילים שהוטלו על העוררים הם מתונים ומתבקשים, די לי בכך שניתן באופן פוטנציאלי לבסס אחריות פלילית, כדי להצדיק את הטלתם. לשם כך אין אני נדרש לקבוע מסמרות **בעוצמת** התשתית הראייתית. אין בכך כדי למנוע מהעורר להעלות את טענותיו, במסגרת הדיונית, ולטעון כי אין למצוא אחריות פלילית במעשיו.

24. באופן דומה ניתן להמשיך ולבחון את הדברים ביחס לאישומים הנוספים המיוחסים לעוררים, אך לא אעשה זאת במסגרת זו. אסתפק בהצבעה על כמה סוגיות מרכזיות. העוררים העלו טענות משמעותיות, מסוגים שונים, הבאות להראות כי אין מקום להטיל עליהם אחריות פלילית. כך:

א) ניתן יהיה לבחון בהליך העיקרי את שיקול הדעת של גורמי האכיפה לנקוט בצעדים פליליים. העמדה לדין פלילי של מי שנאבקים מאבק ציבורי, צריכה להיות בגדר מוצא אחרון (ראו הדיון אצל אליקים רובינשטיין "על חופש הביטוי ועל מדיניות התביעה בעבירות של הסתה לאלימות" הפרקליט מד 5 (תשנ"ח-תש"ס); ראו עוד הניתוח אצל אוון פיס "חופש הביטוי ואלימות פוליטית" **עיוני משפט** כב 543, 547 (1999)); זוהי מסקנה מתבקשת מהיותה של המחאה הציבורית ממוקמת בליבת זכות היסוד של חופש-הביטוי וכבוד האדם. כך, למשל, יש לבחון האם לא ניתן להסתפק באמצעים פוגעים פחות מצעדי האכיפה הפלילית, ובהם צווי מניעת הטרדה מאיימת מכוח חוק מניעת הטרדה מאימת, התשס"ב - 2002, וכיו"ב. טענות בעניין שיקול הדעת של גורמי האכיפה הפלילית בהעמדה לדין ניתן יהיה לברר במסגרת ההליך הפלילי העיקרי (ראו רענ ג די "דוקטרינת

הביקורת המינהלית בפלילים" **ספר אליהו מצא** (אהרן ברק, אילה פרוקצ'יה, שרון חנס ורענ ג די עורכים, 2015)). אני עצמי לא אנקוט לגביהן כל עמדה, אך קיומן מראה שגם אם אכן ישנן עובדות רבות שאינן שנויות במחלוקת, אין זה ברור שאלה תובלנה בסופו של יום לאחריות פלילית דווקא.

ב) סוגיית הלגיטימיות של מחאות ליד בתים פרטיים של אנשי ציבור, היא סוגיה מורכבת, וזאת במיוחד שעה שניתן לקיים אותה מול המשרדים בהם הם עובדים (ראו, למשל, חילוקי הדעות בין שופטי בית המשפט העליון בבג"ץ 2481/93 **דין נ' וילק**, פ"ד מח(2) 456 (1994)).

העורר ציין כי לשיטתו "**דיני ההפגנות לא מבחינים בין הפגנה שהיא ליד בית או לא**" (הודעה מיום 25.4.16, ש.155), ומכאן שיכול היה להפגין גם מול ביתה של המנכ"לית ומול גורמים אחרים, ובלבד שמדובר בספרה הציבורית. וכשעומת מול העובדה שהדבר מפריע לשכנים השיב (הודעה מיום 25.4.16, ש.184 ואילך) "**יש חוקים שמאפשרים לאדם להפגין כמובן מבלי שההפגנה טעונה אישור שלטוני (משטרה). ההפגנה הזאת היא מבין ההפגנות שאינן טעונות אישור משטרי או שלטוני אחר וככל הפגנה מותרת - גם זאת הפגנה מותרת. חופש הביטוי, הזכות להפגין והמסגרת הכללית של מחאה כמעט תמיד כאשר מגשימים אותם - נוצרת הפרעה כלשהי.**"

בהמשך ציין העורר כי יכול היה להפגין 10 שעות, אך ההפגנות שלו היו קצרות. (הודעה מיום 25.4.16, ש.191). גם אחד השכנים ציין כי "**אחרי דקה או שתיים זה פסק**" (הודעה מיום 7.10.15, ש.29). לעומת זאת שכנה אחרת תיארה כיצד הצעקות הפריעו את עבודתה, ושהעורר "**היה נוהג להגיע גם בערבים ופשוט לעמוד מתחת לבית ולקלל את רקפת ואת עובדי בנק לאומי**" (הודעה מיום 11.10.15, גיליון 1 ש.15).

גם כאן יידרש בית המשפט הדן באישום להכריע בשאלה האם מעשים אלה עולים כדי עבירה פלילית, וטענות העוררים שמורות להן. המיוחס לעוררים באישומים האחרים עדיין יכול להצדיק את האמצעים המגבילים שהוטלו עליהם;

ג) העוררים טוענים כי אין בסיס להאשמתם בעבירת הטרדה לפי סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב - 1982. כך, העורר ציין כי כמות הפעמים בהם התקשר למנכ"לים ולקרובים אליהם הייתה קטנה. לטענתו הוא התקשר פעמיים למנכ"לית עצמה בתקופה של 7 חודשים (הודעה מיום 25.4.16, ש.225), ואפשר להגיע למספר הטלפון שלה דרך הרשת. הוא התקשר גם לאימה של המנכ"לית פעם אחת, אך זו ניתקה את השיחה, והוא לא התקשר שוב (הודעה מיום 25.4.16, ש.241). גם בשיחות האחרות עם גורמים שונים בסביבתה הקרובה של המנכ"לית, העורר הכחיש שמדובר בעבירה. גם השיחה עם חמותו של המנכ"ל אינה מהווה עבירה, לשיטתו (הודעה מיום 25.4.16, ש.245); כשצינו בפניו שהתנהלות זו גרמה לפגיעה קשה בפרטיות המנכ"לית ובני משפחתה השיב העורר "**מה שהראית לי הוא חלק מקמפיין פוליטי עם עמידה בגבולות חופש הביטוי, בתנאי דיני ההפגנות ובוודאי בדיני הגנת הפרטיות ודיני העונשין**" (הודעה מיום 25.4.16, ש.278).

מנגד, המשיבה טוענת כי התנהלות זו עונה על דרישות הפסיקה של בית המשפט העליון להטלת אחריות פלילית בגין העבירה (רע"פ 10462/03 **הראר נ' מדינת ישראל** (אתר הרשות השופטת; 2005)).

גם בעניין זה יש להותיר את מלאכת ההכרעה לערכאה, שתברר את שאלת האחריות הפלילית לגופה. המשיבה תצביע על פעילות מכוונת ושיטתית, לשיטתה, שמטרתה להפעיל לחץ על ראשי המערכת הבנקאית; העוררים

מצדם יצביעו על כך שמדובר בהיקף פעילות נמוך ונקודתי, שבא לקדם מחאה ציבורית, ושיש לקחת בחשבון את העובדה שהשימוש בתשתית נעשתה לצורך מחאה ציבורית. התשתית הראייתית שבפני יכולה לבסס באופן פוטנציאלי אחריות פלילית, ללא שאצטרך להתעמק **בעוצמתה**. די במינוריות של המגבלות שהוטלו בעניין זה כדי להימנע מלקבוע מסמרות בדבר. טענותיהן המהותיות של העוררים שמורות להם כמובן, ואלה יתבררו לכאן או לכאן בהליך הפלילי עצמו.

ד) גם מידת אחריותם של העוררים לאירוע ההתקלות מסביב למנכ"לית ומלוויה בתום הדיון בבית המשפט ביום 4.12.16 (סעיף 13(ג) ואילך לאישום הראשון) תתברר בהליך העיקרי. העורר הכחיש כי היה מעורב בהתקלות בחניון בית המשפט אחרי הדיון. הוא הכחיש כי התחקה אחר איש או כי נגע באיש (הודעה מיום 14.12.16 ש.21). הוא גם הכחיש כי חסם את הרכב בו ישבה המנכ"לית (הודעה מיום 14.12.16 ש.59); העורר מס' 4 ציין כי האירוע היה קצר, וחסימת הרכבים בחניון הייתה קצרה (הודעה מיום 13.12.16 ש.109).

מנגד, המנכ"לית ציינה כי לאחר הדיון חיכו מחוץ לאולם אנשים רבים. צעקו שם "יימח שמך, שאלוהים יקח אותך, אנחנו ננקום בך...". (הודעה מיום 25.12.16 ש.6). הקהל לא ירד עמה במעלית, אך הגיע לרכב כשנכנסה אליו בחניון. "האוטו מוקף בעשרות אנשים, עשרות, מתפרעים בצורה מפחידה, ..., הם דפקו על האוטו, דפקו על החלון של הרכב, נשכבו מול הרכב, ..., זה היה אלים, פשוט אלימות." (הודעה מיום 25.12.16 ש.12). במהלך האירוע ביקשה המנכ"לית ממלוויה להתקשר למשטרה. אחד המלווים העיד על אווירה של לינץ' (הודעה מיום 5.12.16 ש.8). המנכ"לית העידה כי שמעה את אחד המתקבלים מציין כי העורר הגיע, כלומר הוא הגיע קצת אחרי (הודעה מיום 25.12.16 ש.21). אחד הנחקרים שהיו עדים למקרה ציין כי לא ראה את העורר חוסם את הרכב, וגם לא ראה אותו דופק על הרכב (הודעה מיום 7.12.16 ש.24 ואילך).

יצוין שלאחר האירוע הופק דו"ח פעולה על-ידי מאבטחי משמר בתי המשפט. בדו"ח נכתב כי בשלב בו המנכ"לית והמלווים שלה צעדו למעלית "לא שמענו מילים המצריכות עיכוב או פעולה כלשהי, והכל היה תחת התנהגות סבירה". נוכח ההתנהלות בחניון הם הזמינו משטרה. "לאחר מספר דקות ועוד לפני הגעת הניידת יצא הרכב של רקפת עמינח רוסק מחניון גולדה ללא אירועים חריגים נוספים" (דו"ח הפעולה נושא תאריך שגוי (29.11.16) אך הוא מתייחס לאירועים מיום 4.12.16).

משמעותה של תמונה ראייתית זו תתברר בהליך העיקרי. יחד עם זאת, קיומה של תשתית ראייתית לפעילות כללית ומכוונת, הבאה להפעיל לחץ על הסביבה הקרובה של המנכ"לים, מצדיקה, כאמור, את התנאים המגבילים שהוטלו, שיעמדו בתוקפם עד לתום בירור שאלת היסוד של קיומה של אחריות פלילית.

ה) לאור המתודולוגיה אותה אימצתי, לא אנתח במסגרת החלטתי זו ניתוח דקדקני של כל עבירה ועבירה שהעוררים הואשמו בהן. יחד עם זאת אציין כי כאשר בא בית המשפט לקבוע את גבולות העבירה ואת בחינתה, עליו לקחת בחשבון בפרשנותו גם את העובדה כי מדובר במחאה חברתית, ואת זכות היסוד לחופש הביטוי. אכן, מחאה חברתית אינה מהווה חסינות מפני אחריות פלילית, וטענה לחופש ביטוי אינה יכולה להדוף אותה במקום בו מוצדק להטילה. יחד עם זאת, כבר ראינו כיצד נשברו קולמוסים הרבה בניסיון לתת פרשנות ראויה למרכיבי העבירה שעה שעל הפרק עומדת הזכות לחופש הביטוי. ראו למשל את הוויכוח סביב השאלה האם כדי שיורשע אדם בהסתה על המאשימה לבסס גם מרכיב הסתברותי, למרות שזה אינו מופיע בנוסח העבירה הלשוני (ע"פ 2831/95 הרב עידו אלבה נ' מדינת ישראל, פ"ד (5) 221 (1996)); וראו גם הוויכוח לעניין היסודות הנדרשים להטלת אחריות פלילית בגין תמיכה בארגון טרור (דנ"פ 8613/96 ג'בארין נ' מדינת ישראל, פ"ד

נד(5) 193 (2000)). עוד ראו אביחי דורפמן "האיסורים הפלייליים המוטלים על חופש הביטוי בראי המודל הכלכלי של אי-ודאות" **משפט וממשל** ח' 313 (תשס"ה); וכן אלון הראל "עבירות המגבילות את חופש הביטוי ומבחן 'אפשרות ההתממשות של הנזק': חשיבה מחודשת" **משפטים** ל 69 (תשנ"ט)). ראו גם הדילמה שמעוררת עבירת העלבת עובד ציבור (הקבועה בסעיף 288 לחוק), שגם במסגרת פרשנותה יש לקחת בחשבון את חופש הביטוי ואת גבולותיו (דנ"פ 7383/08 **אונגרפלד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו; 2011)). עוד לא אעמוד על היחס שבין עבירת הפגיעה בפרטיות (סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981) לבין ההגנת מפניה (סעיף 18 לחוק האמור). גם יחס זה יבטא את הצורך למצוא את נקודת האיזון הראויה שבין המחאה החברתית לבין שמירה על הזכות החוקתית לפרטיות.

הניתוח בכל הסוגיות הללו יתקיים מן הסתם במסגרת ההליך הפליילי עצמו. מהותן של המגבלות שהוטלו על העוררים פוטרת אותי מלהיכנס לעובי קורה נכבדה זו.

25. לבסוף, בא אני למסקנה שראוי להטיל מגבלות אלה על העוררים כולם. כל אחד מהם נטל חלק בפעילות המתוארת בכתב האישום, גם אם אכן קיים שוני בהיקפה של המעורבות האישית ובעומקה. כולם היו שותפים למחאה שבה הופעל, בכוונת מכוון, לחץ על קרובי המשפחה ועל המכרים של המנכ"ל והמנכ"לית, ומכאן שאין דופי בהטלת המגבלות המינוריות יחסית, שהוטלו עליהם בעניין. כמובן, שטענותיהם של כל אחד מהעוררים, ביחס למידת מעורבותו או אי מעורבותו באישומים שבכתב האישום הראשון והשני, שמורות להן.

התוצאה

26. על רקע כל אלה אני מורה כדלקמן:

(א) אני דוחה את הערר לגבי המגבלה המוטלת על העוררים ליצור קשר ישיר או עקיף עם עדי התביעה באישומים הראשון והשני.

(ב) אני דוחה את הערר לגבי המגבלה המוטלת על העוררים המרחיקה אותם מרחק של 500 מטרים מהמנכ"ל, המנכ"לית בני משפחותיהם ומקורביהם, וכן על יצירת קשר ישיר או עקיף עימם (שזו הייתה הבקשה שהוגשה לבית המשפט קמא מטעם המשיבה).

(ג) המשיבה לא ביקשה הרחקה פיזית מעדי התביעה באישום הראשון והשני, ולא בכדי. זהו צעד לא ישים, ודי במגבלה האוסרת על יצירת קשר עימם באופן ישיר או עקיף כדי לשמור על האינטרסים המוגנים. מגבלת ההרחקה הפיזית ביחס לעדים, שהוטלה על ידי בית המשפט קמא מבוטלת (למעט באשר למנכ"ל, המנכ"לית בני משפחותיהם ומקורביהם, כאמור לעיל).

(ד) יתר התנאים יישארו לעמוד בתוקפם.

ככל שיתעורר צורך לסטות מתנאים אלה, במקרים קונקרטיים, יוכלו העוררים לפנות בבקשה מתאימה לגורמים המוסמכים ולבית משפט קמא.

27. סוף דבר, הערר נדחה בעיקרו.

ניתנה היום, ט' ניסן תשע"ז, 05 אפריל 2017, במעמד
הצדדים.